

Valkonauha

3/2021

Sydämeni kirjasto
s. 16

Naiserityinen työote
Liisankodissa
s. 24

Taiteen
voima s.14

Sisältö

Valkonauha 3/2021

Pääkirjoitus	3	Julkaisija: Suomen Valkonauhaliitto
Liitto ja paikallisyhdistykset toimivat	4	Toimituksen osoite:
Työ ja sen tekijä	10	Liisankatu 27 A 3, 00170 Helsinki
Suomen Valkonauhaliiton viulun tarina	12	puh. 091351 268
Taiteen voima	14	www.suomenvalkonauhaliitto.fi
Sydämeni kirjasto	16	irja.eskelinen@suomenvalkonauhaliitto.fi
”Yhteiskunnallinen vastuunkantaminen äidin ja tyttären yhteisenä työnäkynä”	20	Päätoimittaja: Sinikka Vilén
Kysymys yhteiskunnan päättäjälle	22	Toimitussihteeri: Irja Eskelinen
Naiserityinen työote Liisankodissa	24	Toimituskunta: Tarja Heino, Marja Kariluoto, Päivi Kokkonen, Paula Kupias, Arja Laiho, Anna-Mari Laine, Tuulikki Perho, Pirjo Sipilä, Hannele Töyry
Tiede- ja kulttuuriministerin tervehdys lukijoille	26	Taitto: Anne Tervahauta / Kuvitella
Metsä kuiskaa	27	Lehti ilmestyy neljänä numerona
Mitä kuuluu, piispa emerita Irja Askola?	28	Tilaushinta 20 euroa vsk
Kirsi Paasiranta – mietelauseita elämästä	30	Painopaikka: Eräsalon Kirjapaino Oy, Tampere
Mietelauseita elämästä	31	ISSN-L 0355-7219, ISSN 0355-7219 (painettu)
Hoivamusiikki hyvinvoinnin vahvistajana	32	ISSN 2242-0045 (verkkojulkaisu)
Oiva aivojumppa	35	Etukannen kuva: Pixabay
Muistokirjoitus	36	
Ojalan mamman aamurukous	38	

Suomen Valkonauhaliitto – Förbundet Vita Bandet i Finland r.y.

Liitto on vuonna 1905 perustettu kristillisyhteiskunnallinen naisjärjestö, joka toimii yksilöiden, perheiden ja yhteiskunnan hyväksi. Liitto on jäsenenä World Woman's Christian Temperance Unionissa. Liitto ottaa vastaan testamentteja ja lahjoituksia.

Pankkiyhteys: Danske Bank IBAN:FI98 8000 1100 0623 23

Puheenjohtaja

Sinikka Vilén, erityisdiakoni (eläk.)

Varapuheenjohtajat

Kotihoidon ohjaaja (eläk.) Elli Martikainen

Ostoassistentti Tarja Heino

Pääsihteeri

Pastori Irja Eskelinen

Toimistos sihteeri

Nina Hurtamo

Liiton ylläpitämät

Valkonauhan Kotipesä Helsingissä

Liisankatu 27 A 3, 00170 Helsinki

puh. 091351 268

Opiskelijakoti Helsingissä

Snellmaninkatu 27 D 18, 00170 Helsinki

Suur-Helsingin Valkonauha ry:n ylläpitämä

Liisankoti

Luotsikatu 4 E, 00160 Helsinki

Sisaremmme maailmalla

KUVAT PIRJO SIIPLÄ

*Kuule, Isä taivaan, pyyntö tää:
Auta, ettei kukaan yksin jää.
Katso, Isä, lasta kärsivää.
Siunaa koko maailmaa,
siunaa koko maailmaa.*

*Varjele ja siunaa Afrikkaa,
Amerikan maita, Eurooppaa,
Australiaa, suurta Aasiaa.
Siunaa koko maailmaa,
siunaa koko maailmaa.
(VK 501:1,4)*

Rakkaat sisaret!

Tämä Jaakko Löytyn virsi vuodelta 1985 on aina koskettanut sisintäni ja erityisesti juuri nyt, kun elämme maailmanlaajuisen pandemian keskellä.

Minulle henkilökohtaisesti konkretisoitui valkonauhutyön laaja-alaisuus heinäkuussa 2019, jolloin saimme olla toteuttamassa Helsingissä pidettyä Valkonauhan maailmanliiton (WWCTU) kansainvälistä kongressia. Mukana oli osallistujia 21 eri maasta, maailman joka mantereelta ja maanosasta. Monien kanssa

vaihdoimme ajatuksia ja joidenkin kanssa löytyi erittäin sisarellinen yhteys.

Tämän pandemian aikana olen tahtomattainkin seurannut koronatilanteiden kehittymistä eri maissa ja miettinyt miten sisaremmme maailmalta jaksavat. Mitä kuuluu heille ja heidän läheisilleen, onko virus ottanut otteen vai ovatko he saaneet pysyä terveinä?

Ajatuksia on herättänyt myös koronaviruksen tuomat haasteet

eri maiden valkonauhutyölle ja mahdollisuudet vastata niihin. Uskon kuitenkin vahvasti, että haluamme kaikki, koko Suomen Valkonauhaliiton sisaryhteisö, yhtyä virren säkeeseen: ”Siunaa koko maailmaa”.

Kiitetään aurinkoisesta kesästä, nautitaan syksystä satoineen ja siirrytään hiljaa odottelemaan jokaista yksilöllistä, Luojan luomaa lumikidettä.

SINIKA VILÉN
puheenjohtaja

JÄSENET KOOLLA

Koosnuimme 24.4. liiton jäsenkokoukseen ns. hybridimallilla eli kokoukseen osallistuttiin osin Paasitornin Juho Rissanen -salista ja osin Teams-yhteyksillä eri puolilta maata. **Kokouksesta on valmistunut tallenne, johon pääsee linkillä.** Tallenne pitää ladata ensin omalle koneelle, niin pääsee katsomaan koko tallenteen. <https://www.dropbox.com/sh/z5l8c6img107x2e/AABWiPu1RBoJfGeltA79bg4ba?dl=0>

Kokouksessa käsiteltiin kevätkokoukselle kuuluvat sääntömääräiset asiat ja lisäksi kokouksessa käytiin hallituksen jäsenen vaali. Hallituksen varsinaiseksi jäseneksi **Päivi Pennasen** jäljellä olevaksi kaudeksi valittiin pastori **Tiina Palmu** Vantaalta. Tiina toimii Suur-Helsingin Valkonauha ry:n puheenjohtajana.

Vas. Eila Hänninen Suur-Helsingin Valkonauhasta toimi kokouksen puheenjohtajana Paasitornista käsin. Kokoukseen osallistui lisäksi kokousedustajia myös etäyhteyksillä eri puolilta maata.

Uusi hallituksen jäsen esittäytyy

Olen Tiina Palmu, vantaalainen seurakuntapastori. Toimin Suur-Helsingin Valkonauhan puheenjohtajana. Toimin myös toista kautta Paavalin seurakunnan seurakuntaneuvostossa. Olen kiinnostunut ihmisistä ja elämäntarinoista. Minulle on tärkeää tarjota mahdollisuuksia, joissa ihmiset voivat tulla kuulluksi ja nähdyksi. Uskon keskusteluun ja koh-

taamiseen. Hiljaisuuden viljely ja luottamuksen rukoushetket ovat minulle tärkeää ja sieluani hoitavaa hengellisyyttä. Kävelen mielelläni, sekä ripeästi välimatkoja kaupungin kaduilla, että hitaammin metsäpoluilla ja rannoilla. Voima-ajatukseni on **Juliana Norwichlaisen** kirjoittama ajatus: ”Kaikki kääntyy hyväksi, kaikki kääntyy hyväksi, kaikenlaiset asiat kääntyvät hyväksi.”

Oulun Valkonauha toimii

Vas. Marjo Vanha-aho, Maritta Pietilä-Holopainen ja Minna Haataja.

Vierailu perhehoitokodissa

Oulun Valkonauha ry on viime vuosina halunnut tutustua ikäihmisille tarjottaviin hoitopalveluihin. Olemme käyneet monissa Oulun kaupungin Palvelutaloissa. Asukkaiden iloksi teimme aina vierailusta virkistävän tuokion musiikkiesityksillä. Niiden tuottajina ovat olleet Oulun konservatorion nuoret opiskelijat tai mukaan pyytämämme soittaja-laulaja. Valkonauhan tervehdyksenä kahvipöydän kattaminen kaikille kuulijoiksi saapuneille on tilaisuuksissa kuulunut asiaan.

Tänä vuonna elokuussa meillä oli pienellä joukolla mahdollisuus tutustua Kaskiahon perhehoitokotiin. Oulun Iinatin kaupunginosassa kauniin omakotitalon pääovella talon omistajista toinen, iloi-

nen **Minna**, toivotti meidät tervetulleiksi. Kissa istui siinä vieressä odottaen huomatuksi tuleamista. Toiveensa toteutui! Eteisessä annoimme heti tuliaisemme mm. Valkonauha-lehtiä, kahvileivonnaiset, **Sirkku Heinäluodon** musiikkia ja pienen yhteiseksi iloksi tarkoitetun peilin taloon.

Ison tupakeittiön puolelta moni silmäpari seurasi alkuseremoniaa – ja samalla myös isoa TV-ruutua, jossa päivän suomalainen filmi oli juuri alkanut. Ystävällisesti meille osoitettiin paikka huoneeseen. Kumarsimme tai vilkutimme; on ollut pakko tottua, että tervehtimiset jäävät nykyisin aika jäykäksi

koronan ja kasvonaamioitten vuoksi.

Alkajaisiksi saimme kuulla toivomaamme tietoa talosta. Keskenään pitkäaikaiset hyvät ystävyykset, Minna ja **Marjo** ovat molemmat toimi-

mineet vuosia perhepäivähoitajina. He tunsivat alan olevan juuri heille sopivaa ja mieluista. Kypsyi ajatus ja toive perustaa yhdessä oma perhehoitokoti.

Tehtäisiin toimeksiantosopimus Oulun kaupungin kanssa! Ainakin iso talo tarvittaisiin. Minnalla osa omista lapsista jo aikuistui ja muuttaisi kotoa pois. Ei ehkä kovin suurta remonttia tarvitsisi tehdä!

Ikäihmisten perhehoitokodin perustaminen vaatii ennako-valmennusta. Tarvitaan runsaasti asiatietoa käytännön toimista. Sitä annetaan. Pohdittavaa riittää. Opiskelussa useat teematunnit käsittelevät vanhuutta elämänvaiheena ja muutoksia, joita ikääntyminen aina ihmiseen tuo.

Toive on toteutunut. Vuodesta 2018 alkaen talo on nyt ollut 6-paikkaisena perhehoitokotina. Se on toimeksiantosuhteessa Oulun kaupungin kanssa ja tarjoaa täysihoitoa asukkaalle. ”Tämä on hyvä paikka.” ”Täällä on hyvä olla”, nyökyttelevät asukkaat tyytyväisinä.

Perhehoito on ympärivuorokautista hoivaa, huolenpitoa ja tukee ikäihmisen asumista. Se sopii yksinäisyyttä tai turvattomuutta tuntevalle, antaa juttukavereita. Muistisairauttakin ihmisellä voi olla. Tarpeesta riippuen oloaika kestää kuukausia tai on lyhytaikaista esimerkiksi omaishoitajan vapaan ajaksi. Toivomus on, että yöstä asukas selviää itse. Hoitajien huoneet ovat kyllä ihan lähellä! ”Tulin tänne, että hoi-

tajatyttäreni saa nyt huolehtia omia asioitaan”, kertoo eräs reipas rouva.

Päiväohjelman runkona ovat ruokailut. Väliin mahtuu monenlaista: ulkoilua, tuolijump-paa, pelejä jne. Asukas voi ja saa omien voimavarojensa mukaan osallistua tämän kodin toimintaan apuaan tarjoten ja ideoillaan ihan tavallisen kodin perheenjäsenen tapaan. ”Emme halua tarjota pelkkää kodinomaisuutta, vaan ihan oikean kodin. Meillä on ihan rento meininki”, lisää tähän Marjo hyvän-tuulisesti.

Hoitajat asukkaineen halusivat kuulla jotain meidän Valkonauhojen toiminnasta. Puhheenjohtajamme **Maritta Pietilä-Holopainen** kuvaili iäkästä yhdistystämme. Historiakatsauksella sellainen on aina mukava aloittaa!

Tietysti saimme nähdä myös koko talon ja kurkistaa asukkaiden 1–2 hengen huoneisiinkin. Hauskaa oli, että mukana tällä kierroksella olivat talon komeat sympaattiset Penni ja Pesonen. Silityk-

siä ne saivat niin meiltä, kuin lempeätä kosketusta ja juttelua asukkailtakin ihan ohimennen tutusti noin vain.

Asuminen kissojen kanssa saman katon alla on yhdelle lisäähanuus, toiselle allergian vuoksi mahdottomuus. Tiedämme, että tähän taloon kisat kuuluvat.

Olimme tulleet taloon klo 13. Nyt oli päiväohjelmassa kahvin aika. Tosi ison pöydän ääreen kokoonnuimme kaikki, myös päiväunelta herännyt asukas ja koulusta kotiin saapunut 8-luokkalainenkin. Herkuttelun jälkeen kiitelimme vierailusta. Saimme vahvan tuntuman, että perhekodin perustajat ovat alallaan. He ovat sitoutuneet pitämään huolta asukkaitensa hyvinvoinnista. Tunnelma kodissa on rauhallinen ja lämmin eli kodikas.

Toivotamme hyvää syksyä sekä onnellisia päiviä perhehoitokodille ja sen asukkaille!

Teksti: ARJA VUORI
Kuvat: ARJA LAIHO

Eivät tiedä
miksi niin usein puhun
marjamatkoistani.
Eivät tiedä,
liian aikuisiksi kasvaneet,
että metsässä tuuli
solmii hiuksistani kruunun.

Eivät tiedä
miksi niin usein puhun
räsymattojen raidoista.
Eivät tiedä
miten tarkasti on sovitettu
entisen juhhaleningin
ja rispaantuneen arkimekon
juoksu samalle raidalle.

Eeva Heilala: Elämän värit 2016

Kutsu syyskokoukseen ja syysneuvottelupäivään

Suomen Valkonauhaliiton syysneuvottelupäivä ja jäsenkokous järjestetään **23.–24.10.2021 Lärkkullan hiippakuntakeskuksessa Karjaalla.**

Osallistumismaksu täysihoidolla 2 hengen huoneessa sisältäen liinavaatteet: 102 euroa/henkilö. Osallistumismaksu täysihoidolla 1 hengen huoneessa sisältäen liinavaatteet: 132 euroa/henkilö. Järjestämme kokouspaikalle yhteiskuljetuksen, joka lähtee Helsingistä, Fennian talon edestä Mikonkadulta kello 10:00 lauantaina 23.10. Paluu samaan paikkaan sunnuntaina 24.10. kello 17 mennessä.

Lauantain teeman työskentelyä johtaa TM, kouluttaja **Marjaana Kanerva** /STEP-koulutus.

Sitovat ilmoittautumiset pyydetään 13.10.2021 mennessä liiton toimistolle joko sähköpostitse nina.hurtamo@suomenvalkonauhaliitto.fi tai puhelimitse 09 1351 268. Samalla pyydetään kertomaan mahdollisista ruokarajoituksista.

LAUANTAI 23.10.2021: *Teema: Toivon tiellä ja toivon varassa*

Klo 10:00 Yhteiskuljetus Helsingistä
Klo 11:10 Saapuminen ja majoittuminen
Klo 11.30–12:30 Lounas
Klo 12:45 Päivien avaus
Klo 13:00 Päivän teeman käsittely alkaa, **Marjaana Kanerva**
Klo 14:30 Iltapäiväkahvi
Klo 15:00 Teeman käsittely jatkuu
Klo 16:30 Palautteen anto, Kiitos koulutuksesta!
Klo 17:00 Päivällinen
Sauna
Iltapala
Yhteistä seurustelua ja jakamista iltaohjelman merkeissä.

SUNNUNTAI 24.10.2021:

Klo 8:00 Aamupala
Klo 11:00 Lärkkullan kappeli, Yhteinen kappelihetki
Minä annan teille tulevaisuuden ja toivon (Jer.29:11)
Klo 11:30 Lounas
Klo 13:00 **Sääntömääräinen jäsenkokous**, jossa käsitellään syyskokoukselle kuuluvat asiat
Kokouskahvit, kotimatalle valmistautuminen
Klo 15:30 Yhteiskuljetus lähtee Helsinkiin

KOKOUSKUTSU

Suomen Valkonauhaliitto-Förbundet Vita Bandet i Finland ry:n sääntömääräinen syyskokous on **sunnuntaina 24.10.2021 alkaen kello 13** Lärkkullan hiippakuntakeskuksessa, Lärkkullantie 22, Karjaa. Kokouksen tehtävänä on päättää liiton sääntöjen 5 §:ssä mainitut syyskokoukselle kuuluvat asiat. Tervetuloa kokoukseen!

HALLITUS

Valkonauhan kansainväliseltä työkentältä

Intian Valkonauhan jäsenistö kokoontui 7.–8. vuosikokoukseen Delhissä. Osa jäsenistä liittyi kokoukseen etäyhteyksillä, koska rankkasateet ja maanvyörymät yhdessä koronan kanssa vaikeuttivat maan sisäistä matkustamista.

Sheela Lall kiittää kaikkia Intiaa rukouksissaan muistaneita ja iloitsee, että toimintaa on pystytty järjestämään hankaluuksista huolimatta. Valkonauha on järjestänyt ruokapua työnsä ja toimeentulonsa koronan vuoksi menettäneille. Jäsentoimintaa ovat helpottaneet etäyhteydet, joiden avulla on kokoontunut yhteen enimmillään lähes 100 jäsentä.

Afrikan ja Tyynenmeren saarten kenttätöntekijä **Joy Butler** toimii myös Australiassa Valkonauhan puheenjohtajana. Valkonauhan toimintaa on jatkettu pieninä ryhmi-

Papua-Uusi-Guinean Valkonauhan jäseniä yhdessä Joy Butlerin kanssa.

nä ja käyttäen apuna sähköisiä viestimiä. Tyynenmeren saarivaltioiden kansantuloon on vaikuttanut heikentävästi maailman sulkeutuminen ja turismin tarjoamien tuottojen ehtyminen. Kaikissa kehittyvissä maissa koronan vaiku-

tukset ovat rajuja myös puuttuvan yhteiskunnallisen tukiverkon haurauden ja aineellisen köyhyyden vuoksi. Alkoholin ja huumeiden käyttö on myös rajusti lisääntynyt koronan aikana mm. Keniassa.

Arkistojen aarteita Kuopion Valkonauhassa

Kuopion Valkonauha sai arvokkaan **Kerttu Tuovisen** jäämistöstä löydetyn arkistolahjoituksen, jonka yhdistykselle toimitti hänen lapsenlapsensa **Hannu Ollikainen**. Kerttu oli syntynyt 1900 ja kuoli 1983, jolloin nyt yhdistykselle saadut dokumentit siirtyivät hänen tyttärelleen ja siten edelleen Hannu Ollikaiselle. Hannu alkoi eläkkeelle jäätyään selvittämään hallussaan olevaa jäämistöä tarkemmin ja ymmärsi Valko-

nauhan arkistoon kuuluvien dokumenttien arvon. Kerttu Tuovinen oli ilmeisesti Kuopion ensimmäinen naispoliisi, ensin konttorissa ja myöhemmin poliisin virassa poliisilaitoksella. Kerttu Tuovinen kirjoitti 1960-luvulla Kuopion Valkonauhan historiaa, sen tähden ”aarteiden kirjat” olivat aikanaan jääneet hänen haltuunsa.

HANNELE NYKÄNEN
Kuopion Valkonauha
puheenjohtaja

Helsingin Valkonauha-Vita Bandet i Helsingfors ry:n tapahtumia

Nuorten tekemät ja nuoriin kohdistuvat rikokset -seminaari lauantaina 16.10.2021 klo 11–14

Poliisi *Hannele Kivikoski* tulee kertomaan ja keskustelemaan aiheesta.

Tilaisuus on maksuton, väliajalla kahvitarjoilu.

Varaa paikkasi soittamalla liiton toimistoon **15.10. kello 15 mennessä** puh. 09 1351 268.

Aikamatka menneille vuosikymmenille -seminaari lauantaina 30.10.2021 klo 11–15

Muistellemme yhdessä 1950-, 1960- ja 1970-lukua

Muistellaan aikaa, kun kouluissa opeteltiin kaunokirjoitusta, kansa ei äänestänyt presidenttiä eikä kukaan tiennyt, mitä on smoothie. Seminaarin ytimenä ovat osallistujien kertomukset ja yhdessä jaettavat muistot. Tuothan mukana (halutessasi) 1–3 esinettä tai valokuvaa seminaarin aikajanelta (1950–1970 luvulta). Esine voi olla esim. vaate, lehti, kirja, tuotepakkaus, lelu, astia tai työkalu, ihan mikä vain. Seminaarin alussa pyydämme sinua kertomaan, mille vuosikymmenelle tuomasi esine ajoittuu.

Työskentelyä johtaa FM, tietokirjailija *Tuija Viestilä*. Tilaisuus on maksuton, väliajalla kahvitarjoilu. Varaa paikkasi soittamalla liiton toimistoon **29.10. kello 15 mennessä** puh. 09 1351 268.

Tapahtumat osoitteessa Bulevardi 15 C 32, Helsinki (sisäpiha). Järjestäjä on Helsingin Valkonauha yhteistyössä Suomen Valkonauhaliiton ja STEP-opintokeskuksen kanssa.

Lappeenrannan Valkonauha ry kutsuu muistojen matkalle!

Aikamatka menneille vuosikymmenille -seminaari lauantaina 13.11.2021 klo 11–14.

Tilaisuus järjestetään Lappeenrannan kirkon alaisissa, Mannerheiminkatu 1, Lappeenranta. Tilaisuus on maksuton, väliajalla kahvitarjoilu. Varaa paikkasi soittamalla **11.11. mennessä** Lappeenrannan Valkonauhan sihteeri **Elli Martikainen** puh. 040 502 3172 tai liiton toimistoon puh. 09 1351 268. Tilaisuuden sisällön kuvaus, katso edellä esitelty Helsingin tilaisuus.

Järjestäjä on Lappeenrannan Valkonauha yhteistyössä Suomen Valkonauhaliiton ja STEP-opintokeskuksen kanssa.

TÄSTÄ ILMOITIMME 87 VUOTTA SITTEEN

Valkonauhan Ruokala

Ilisankatu 27 A,

Hyvää kotiruokaa halvalla.

Lapsuuden ammattihaaveesta syntyi elämänura

Suur-Helsingin Valkonauhan ylläpitämän Liisankodin emäntä **Anne Koski** siirtyi eläkepäiville elokuussa. Anne syntyi 12.8.1957 Lahdessa nelihenkiseen perheeseen. Äiti oli kotiäiti ja isä auton asentaja, jonka intohimon oli autojen korjaaminen. Anne kertoi muistavansa hetken, jolloin oivalsi tulevan ammatin: Kävellenään koulunsa portaikossa hän koki vahvasti: Minusta tulee keittäjä!

Anne kävi ensin kaksivuotisen keittäjälinjan ja oltuaan jonkun aikaa työssä, jatkoi opintojaan valmistuen laitoskeittäjäksi. Annella oli jo nuoruudesta vahva luottamus Jumalan johdatukseen, joka vahvistui Joutjärven kirkossa koetussa hengellisessä tilaisuudessa.

Annelle mieluinen kesätyöpaikka järjestyi Herttoniemen seurakunnan kesäemäntänä Sammatissa sijainneessa leirikeskuksessa. Työ oli innostavaa nuorekkaassa joukossa. Annen esimies vinkkasi kesän päätyttyä avoinna olevasta paikasta Kauniaisissa Suomen Raamattuopistolla. Siispä

Anne Koski hallitsee niin herkkujen leivonnassa kuin terveellisen ruuan valmistamisen isommallekin joukolle.

sinne hakemusta lähettämään ja tultuaan valituksi, ammattiura jatkui uusissa puitteissa. Anne viihtyi työssään hyvin ja yhden huoneen suuruinen koti rakentui opiston tontilla olevaan Villa Björkasiin eli Sykariin. Rakennus oli kaunis vuonna 1908 valmistunut huvila. Se oli aikanaan toiminut muun muassa konsuli Stockmannin kotina.

Avioiduttuaan ja perheen kasvettua kahdella pojalla ja tyttärellä, jäi Anne ensin kotiäidiksi ja siirtyi sittemmin

perhepäivähoitajaksi. Keväällä 2007 Annen ystävä **Kaija-Lee**na vinkkasi avoinna olevasta emännän paikasta Suur-Helsingin Valkonauhan Liisankodissa. Se tuntui heti hyvälle mahdollisuudelle palata ammattiuralle. Anne oli onnellinen päästessään tekemään koulutustaan vastaavaa työtä Länsi-Pakilassa sijainneessa Liisankodissa. Anne seurasi tehtävässään **Sirpa Koskea**, hauska yhteensattuma että seuraajalla oli edeltäjän kanssa sama sukunimi. Nomen est

omen eli nimi on enne, Anne tuli viihtymään työssään kuten edeltäjänsäkin oli viihtynyt ja teki sitä suurella sydämellä.

Annen työvuosina Liisankodissa on koettu suuria muutoksia ja toiminta on laajentunut. Uusi Liisankoti on toiminut jo useita vuosia Katajanokalla Luotsikadulla ja ”vanha” koti Lepolantiellä jatkaa itsenäisesti asuvien ryhmäkotina. Luotsikadun tilojen ollessa remontin alla, koti toimi puolisen vuotta Haarajoella väistötiloissa.

Annen taidot ovat tulleet tutuiksi myös liiton jäsenille, sillä hän on ollut muutamia kertoja valtakunnallisten kokoustemme ja juhliemme pitoemäntänä.

Anne kertoo, että ihaninta Liisankodin emännyydessä on ollut mahdollisuus olla vuorovaikutuksessa asukkaisiin. Samalla harmittaa, että ruokataloudesta vastaaminen on tiukasti aikataulutettua eikä sallinut jäädä keskustelemaan ja kuulolle, vaikka olisi halunnutkin jakaa ajatuksia asukkaiden kanssa. Kun kysyin, mitkä asiat ovat olleet Annelle työssä jaksamisen perustana, hän vastasi: Usko Jeesukseen, huippuhyvät työkaverit ja ihanat asukkaat. Tärkeää on ollut myös yhteisössä vallitseva halu ja kyky tarpeen tullen anteeskipyytämiseen ja anteesiantamiseen.

Annen viimeinen työpäivä Liisankodin emäntänä sai täyttymyksensä 11.8. Tuona

päivänä Annea ei ”päästetty” keittiöön vaan hän sai nauttia muiden valmistamista aterioista ja kahvileivistä. Suomen Valkonauhaliitosta vietiin Annelle auringonkukka-tervehdys kiitosten ja siunausten toivotusten kera.

Anne toivoo eläkepäivilleen mahdollisuutta auttaa lastensa perheitä arjessa, olla isoäitinä uudelle sukupolvelle ja kyllä valkonauhatyökin jatkuu edelleen. Annen motto on ollut: Mitalilla on aina kaksi puolta! Toivotaan, että saamme pitää Annen työuran jälkeen tällä valkonauhatyön vapaaehtoispuolella vielä pitkään aktiivisena toimijana sekä paikallisyhdistyksessä että liiton tasolla.

Suomen Valkonauhaliiton eläketervehdyksessä Annelle lausuiimme muun muassa:

Kiitos sinulle Anne kaikesta siitä työstä, jonka olet tehnyt yhteisen Valkonauhamme eteen. Toivotamme Sinulle antoisia eläkepäiviä. Uskomme ja toivomme, että yhteytesi Valkonauhaan jatkuu uusin muodoin.

Toivomme, että elämässäsi avautuvat ikkunat ovat edelleen mielenkiintoisia, täynnä elämää ja vaihtuvia maisemia. Herra siunatkoon kaikki päiväsi, ja antakoon sinulle iloa sydämellä tehdystä palveluksesta. Hyvä työ, rakkaudella tehty, lause kuvaa sinun matkaasi Valkonauhassa!

IRJA ESKELINEN

Anne kiittää!

Lämmin kiitokseni Liisankodin työntekijöille minulle järjestämästänne yllätysjuhlasta. Kiitos myös Suur-Helsingin Valkonauhan luottamushenkilöille, Liisankodin asukkaille, Suomen Valkonauhaliiton jäsenille eri puolilla maata sekä yhteistyökumppaneille osoittamistanne tervehdyksistä! Talletin sananne sydämeeni ja niidenkin kautta punon tuleviin päiviini Taivaallisen Isämme läsnäolon.

Suomen Valkonauhaliiton

viulun tarina

Suomen Valkonauhaliiton irtaimistoon on kymmeniä vuosia kuulunut vanha viulu, jota säilytettiin eteisen yläkaapissa ”arvottomana”. Viulu löydettiin vuonna 1989 ”uudelleen” kun liiton huoneistossa tehtiin peruskorjausta. Pääsihteeri **Irja Eskelinen** kyseli liitossa pitkään toimineilta luottamushenkilöiltä ja työntekijöiltä ”viulun tarinaa”, mutta varmoja vastauksia ei löytynyt. Liiton silloinen pitkäaikainen toimistonhoitaja-kirjanpitäjä **Marjatta Nuutinen** muisti kuitenkin viulun kuuluneen jo kauan Suomen Valkonauhaliiton irtaimistoon.

Viulu on *Heinrich Heberlein* ja se on rakennettu vuon-

na 1912. Irja vei viulun liiton silloisten liiton terapiatyöntekijöinä toimineiden **Riitta Backmanin** (Riitta on keraamikko ja perehtynyt vanhoihin esineisiin) ja **Laura Häkisen** (Laura soittaa itse viulua) neuvosta viulunrakentaja **Risto Vainiolle** arvioitavaksi. Vainio tutki viulun ja korjasi tallan, jouset ja kannen halkeaman. **Heinrich Heberlein** kuoli 1910, joten viulu on hänen oppipoikansa rakentama. Vainio arvioi viulun hyväksi soittimeksi.

Irja kysyi mm. liiton tilintarkastaja **Marja-Leena Turuselta** neuvoa, miten viulun kanssa olisi viisainta menetellä. Eri vaihtoehtojen jälkeen valkonauhalyön periaatteiden mu-

Kuvassa viulun 1. soittaja Inka Keinänen (myöh. Heilimo) 15.12.2007–29.6.2021 ja viulun 2. soittaja Melissa Paraczký. Viulu siirtyi Melissalle Helsingin Valkonauhassa järjestetyssä juhlahetkessä 29.6.2021.

kaisimmalta tuntui, että viulu pääsisi soimaan soittotaitoisen käsissä. Keskusteltuaan hallituksen puheenjohtaja **Irmeli Kaipaisen** kanssa, Irja oli yhteydessä Sibelius-Akatemiaan tiedustellen akatemian kiinnostusta viulua kohtaan. Asiasta keskusteltiin parinkin akatemian viulunsoiton lehtorin kanssa. He eivät kuitenkaan kiinnostuneet viulustamme.

Joulun alla 2007 Irja oli Irmelin vinkistä yhteydessä Sibelius-lukioon, joka sijaitsee Liisankadulla Suomen Valkonauhaliiton ”naapurissa”. Lukion oppilaita kävi säännöllisesti tutustumassa Nuorison neuvonta-aseman toimintaan psykologian oppituntiansa puitteissa, joten yhteys Suomen Valkonauhaliiton ja koulun välillä oli ollut kauan olemassa.

Sieltä löytyi viulistityttö, Tornioista syntyisin oleva **Inka Keinänen**, jolla oli edessä viulun hankinta. Suomen Valkonauhaliiton hallitus päätti kokouksessaan 15.12.2007 antaa viulun Inkan käyttöön toistaiseksi eli niin kauan kuin se on sopiva soitin käyttäjälleen. Viululle otettiin All risk -tasoinen vakuutus, joka on voimassa kaikkialla maailmassa.

Viulun alkuperäinen puukotelo ja jugendaiheinen käsin kirjailtu suojakangas sekä kotelossa olevat viulistin ”tykötärpeet” kuten pala hartsia, jäivät liiton toimistoon. Viulukotelo on ollut 15.12.2007 alkaen pianon päällä liiton kokoushuoneessa. Kotelon sisään laitoimme tämän dokumentin, jossa kerrotaan se mitä tiedämme tähän mennessä viulumme tarinasta. Viulullem-

13-vuotias Melissa on soittanut viulua 5-vuotiaasta ja opiskelee tällä hetkellä Musiikkiopisto Juvenaliassa Espoossa.

me alkoi syntyä vuonna 2007 uusi tarina, joka jatkuu.

Inka osallistui liiton joulujuhlaan 15.12. 2007 ja hän soitti **Armas Järnefeltin** kehtolaulun musiikinopettaja **Eeva Lepo-Prunnilan** toimiessa säestäjänä. Kuulimme siis lopulta-kin viulumme soivan! Ja sointi oli kaunista kuultavaa.

Viulu on soinut usein Inkan taitavissa käsissä liiton juhlatilaisuuksissa. Yksi sellainen oli Valkonauhan maailmanlii-

ton kansainvälisen kongressin avajaisjuhla 10.7. 2019 Helsingissä Paasitornin juhlasalissa. Inka soitti osana avajaisohjelmaa Valkonauhan musiikki-terapeuttisen toiminnan kehittäjän **MuM Taru Koiviston** säestämänä.

Inka **Heilimo** valmistui viuluopettajaksi **Alexander Vinnitskin** johdolla vuonna 2014 Turun ammattikorkeakoulusta, jonka jälkeen hän on tehnyt myös maisterinopinnot ja Sibelius-Akatemialla muun muassa **Merit Palaksen** ohjauksessa. Inka on nykyään kotiäitinä, opettaa viulua ja alttoviulua sekä toimii muusikon monenlaisissa kokoonpanoissa. Valkonauhan viulu on soinut Inkan käsissä niin kirkoissa kuin kaduillakin, jousikvartetista sinfoniaorkesteriin ja sinfoniaorkesterin sooloääninä. Sitä voi taltioida kuulla Inkan soittamana *Illalla*-kehtolaululevyllä, tai Nuoret Solistit 2013 konserttitallenteella Turun Sigynsalista.

Jatkamme yhteydenpitoa sekä Inkaan että Melissaan, ja saamme varmaan jatkossakin kuulla Valkonauhan viulun soivan!

IRJA ESKELINEN

SIRKKA-LIISA KIVELÄ

Taiteen voima

Runojen lukeminen on kuulunut harrastuksiini nuoruudesta lähtien. Olen lukenut runoja erityisen paljon elämäni vaikeina aikoina, mutta myös seesteisinä vuosina. Runous on tuonut lohtua kriiseissä. Tasapainoisina kausina se on ilahduttanut kauniilla kielikuvillaan ja monikerroksellisuudellaan. Ikääntymiseni on tuonut runojen tulkitaan uuden perspektiivin. Runot nostavat mieleeni tunteita aikaisemmista kokemuksistani. Ne ovat muistelun lähde.

Musiikin kuuntelussa olen havainnut saman seikan. Toisina elämän kausina olen kaivannut lohduttavaa musiikkia, toisi-

na iloista. Nykyisin kuuntelen nuoruuden ajan iskelmiä ja muistelen noita vuosiani musiikin kautta. Mietin jopa omaa tulevaisuuttani iskelmien nostamien haavekuvien innostamana.

Taiteen harrastamisen ei tarvitse olla aktiivista, osallistuvaa tekemistä. Lukeminen, kuunteleminen tai taideteosten katseleminen herättävät tunteita, joita kokeamalla käsitellään elämää.

Ympäri vuorokautisissa hoivayksiköissä tehdyt tutkimukset ovat osoittaneet persoonallisen ja kauniin pukeutumisen sekä esteettisten, kauniiden huonekalujen,

” *Taiteen harrastamisen ei tarvitse olla
aktiivista, osallistuvaa tekemistä.*

*Lukeminen, kuunteleminen tai taideteosten
katseleminen herättävät tunteita,
joita kokemalla käsitellään elämää.*

taulujen, ryijyjen ja muiden esineiden merkityksen muistisairaiden käyttäytymiseen. Arvokkaaksi koettu yksilöllinen vaatetus ja viehättävä ympäristö ovat vähentäneet muistisairaiden haasteelliseksi koettua käyttäytymistä. He ovat muuttaneet levollisemmiksi. Psykykläkkeiden käyttöä on voitu vähentää pukeutumisen ja yksikköjen ympäristöjen muutosten jälkeen. Nämä tutkimukset osoittavat ”arkisen taiteen” merkityksen muistisairaiden elämänlaatuun ja käyttäytymiseen.

Taiteena voidaan pitää vain taiteilijoiden tai muiden taidealojen koulutuksen käyneiden teoksia tai suunnitelmia. Jokapäiväiseen elämään kuuluu kuitenkin paljon sellaista, jota voidaan pitää ”arkisena taiteena”. Kalalaatikon tai muun ruoan valmistaminen, leipominen ja leivonnaisten muotoilu, pukeutuminen, tukan kampaaminen, valokuvien asettaminen kirjahyllyn päälle, taulujen ripustaminen ja monet muut arjen tehtävät sisältävät osia, jotka kuuluvat ”arkiseen taiteeseen”. Niissä toteutuu esteettisyys ja kauneuden ihanne. Näihin taidemuotoihin voi huonokuntoinen henkilö osallistua aktiivisesti tai passiivisena seuraajana ja katselijana. Suunnitelmat ja jopa haaveet tulevas- ta kuuluvat vanhenevien ja vanhojen elämään. Pysyäkseen psyykkisesti tasapainoisena heillä tulee olla tulevaisuuden toiveita. Menneiden muistelu ja nykypäivän tekeminen eivät riitä takaamaan harmonista vanhenemista ja vanhuutta. Tulevaisuuden perspektiivi kuitenkin lyhe-

nee vanhetessa. Suunnitelmat ja haaveet kattavat realistisina pidettäviä toiveita yhden viikon tai muutamien kuukausien aikaisista tulevista tekemisistä. Iäkäs voi suunnitella vaikkapa seuraavan sunnuntain pukeutumista yksin tai yhdessä hoitajansa kanssa.

Tulevaisuutta käsitteleviin haaveisiin liittyy ”arkisen taiteen” piirteitä. Ympäri- vuorokautisessa palveluasumisyksikössä työskentelevä ystäväni kertoi havainneensa, että eräs liikuntakyvytön yksikössä asuva vanhus osasi lukea. Hän ryhtyi lukemaan vanhuksen kanssa päivän sanomalehden otsikoita ja keskustelemaan niistä otsikon asioista, joita vanhus ei nähnyt lukea. Päätettiin lukea lehteä yhdessä jokaisena päivänä. Muodostettiin arkinen, merkityksellinen ja yhteinen lukemistuokio, johon kuului toive samanlaisen harmonisen hetken toteutumisesta seuraavana päivänä ja tämän jälkeen. Ajatus Huomenna kannattaa herätä, saa hetken lukea päivän lehteä, saattoi tämän jälkeen kuulua vanhuksen tunteisiin iltaisin.

Esteettisyyden ja kauneuden arvostamisen sekä ”arkisen taiteen” ja muidenkin taidelajien tulisi kuulua kaikkeen vanhustyöhön ja vanhusten hoitoon. Ne tuovat arvokkuutta sekä iäkkäiden että heitä auttavien ja hoitavien päiviin ja lisäävät heidän elämänsä merkityksellisyyttä.

*Kirjoittaja on professori,
emerita.*

Sydämeni kirjasto

Hausjärven kunnanvaltuusto päätti lakkauttaa Ryttylän kylän kirjaston kokouksessaan joulukuussa 2013, ja kirjasto suljettiin heti seuraavan vuoden alusta. Jo neljä vuotta aiemmin toiminta oli yritetty lopettaa, mutta silloin koolle kutsuttu kyläkokous onnistui pitkittämään päätöstä. Aukioloaikoja supistettiin. Loppulaskenta oli alkanut.

Ryttyläläiset eivät tyytyneet kohtalonsa. Eläkkeelle jäänyt luokanopettaja **Ulla Ollila-Perälä** toteusi, ettei kannata jäädä valittamaan vaan on ryhdyttävä toimeen. Hän otti yhteyttä kirjastonjohtajaan ja ehdotti kirjaston auki pitämistä vapaaehtoisvoimin. Tähän ei suostuttu. Sivistystoimenjohtaja antoi saman vastauksen, valtuuston tekemä päätös oli lopullinen. Ulla Ollila-Perälä ei kuitenkaan antanut periksi, sellainen ei kuulu hänen luonteeseensa. Hän lähetti postia sivistystoimenjohtajalle ja ehdotti yksityisen kirjaston perustamista.

Lupa heltisi, tilat saatiin koulun pihaan kuuluvasta vanhasta puutalosta, jossa aikoinaan sivukirjasto oli menneinä vuosina toiminut. Kunta lahjoitti kirjat, joita oli yli 20 000, ja kalusteet lakkautetusta kirjastosta. Kylän väki täytti talkoilla hyllyt ja vitriinit. Vapaaehtoisia purkajia ja pystyttäjiä oli kaikkiaan nelisen-

kymmentä, ja hommaan kului melkein koko kesä. Syyskuussa 2014 perustettiin Ryttylän kyläkirjastoyhdistys.

Kirjaston toiminta on vanhanaikaista ja viehättävää. Varausjärjestelmää pidetään yllä käsin kirjoittamalla vanhaan tilikirjaan. Siihen merkitään lainaajan nimi ja numero sekä lainattavat teokset. Yksityiskirjaston luonteeseen kuuluu jäsenmaksu, joka on viisi euroa vuodessa, lapsilta yksi euro. Näillä tuloilla peitetään juoksevat menot. Koululle ei tarvitse maksaa vuokraa tiloista. Kirjastossa on kattava kokoelma romaaneja, tietokirjoja, harrastusteoksia, lasten lukemistoa, runo- ja taidekirjoja sekä dvd-elo kuvia ja äänikirjoja. Vuosien varrella on saatu kirjalahjoituksia yksityisiltä ihmisiltä ja Kirjavälitykseltä.

Harrastustoiminta on vilkasta. Taidenäyttelyitä on pidetty kymmeniä, ja aina

on seinillä väri-
kstä katsotta-
vaa tai pöydil-
lä ja vitriineissä
mielenkiintoista
tiettyyn teemaan
liittyvää tarkastelta-
vaa, käsitöitä myytä-
vänä ja milloin mihin-
kin aiheeseen liittyviä
luentoja. Jotkut innokkaat
konkarit ovat jatkaneet jo-
pa koronapandemian aika-
na esimerkiksi kirjallisuuspii-
riä ja italian kielen kurseja, osit-
tain etänä.

Jokaiselle löytyy valinnanvaraa.

On käsityökerho, italian kielen ker-
ho, piirustuksen opetusta, askartelua,
lukupiiri, happeningia ja muuta harras-
tusta. Ja jos ja kun joku keksii uuden ide-
an, se laitetaan heti kokeiluun. Innostus-
ta ja intoa on riittänyt, luovuus kukois-
taa. Kirjastossa voi myös istua ja lukea
rauhassa, juoda kahvia ja seurustella ih-
misten kanssa.

Kirjasto on aarrearkku

Kymmenvuotiaana sain ensimmäisen
kirjastokorttini Helsingin Lauttasaaren
kirjastosta. Se oli muovikotelossa ja vaa-
leankeltainen. 1960-luvulla kirjoissa oli
pieni tasku takakannen sisäpuolella, ja sii-
hen kirjastotäti sujautti kortin, johon lai-

naaja itse oli raapustanut lyijykynällä
numeron – en enää muista, mikä numero se
oli, mutta sen muistan, että tehtävä tuntui
hyvin tärkeältä. Jo lapsena taisin olla hiu-
kan kateellinen kotikirjastoni hoitajalle
ja olisin tahtonut istua pöydän takana te-
kemässä merkintöjä ja ottamassa vastaan
lainaajia.

Elämäni varrella olen käynyt lukuisissa
kirjastoissa ja aina viihtynyt. Yksi suosi-
keistani on Riihimäen kirjasto. Nykyisen
kotikaupunkini Hämeenlinnan kirjaston
remontti saatiin viimein päätökseen edel-
lisenä syksynä, ja rakennuksen valoisis-
sissa tiloissa on helppo ja hauska asioida. Nyt
pandemian aikana olen vain hakenut va-
raamani teokset ja palauttanut lukema-
ni, ja odotankin innokkaasti aikaa, jol-
loin voin taas vapaasti kulkea käytävillä
ja ihastella ja etsiä kirjoja.

Viihdyn kirjojen keskellä. Rakas-
tan niiden ulkonäköä, niiden tuoksua ja
kaikkea ihmeellistä, mitä ne pitävät sisäl-
lään kirjainten muodossa. Mielikuvituk-
sen lento on konkretisoitunut ja muuttu-
nut sanoiksi, tunnelmiksi, tunteiksi. Ei ole
ihmeellisempää kuin lauseiden luoma il-
luusio maailmasta ja elämästä. Ja kirjas-
to, hyllyt täynnä lukemattomia teoksia,
on aarrearkku. Toivon hartaasti, että il-
mastomuutoksesta huolimatta kirja säi-
lyisi paperisena ja konkreettisena. Itse lu-
en mielelläni myös e-kirjoja puhelimesta-
ni, mutta mikään ei silti voita kunnollista

Marika Piipposen piirroksat kuvittavat Kirsi Paasirannan mieltelmiä sivulla 31.

Ohjaaja Meija Räsänen tutkii kuvassa Sirpa Partasen työtä.

vanhanaikaista kirjaa, jota voi selailla ja pitää käsissään. Niistä kirjasto muodostuu.

Suurimman vaikutuksen minuun on tehnyt Helsingin Kansalliskirjasto, jossa veljeni **Jukka** aikoinaan oli töissä. Kerran hän piti minulle, sisarelleni ja joukolle ystäviä esittelykierroksen, näytti meille tiloja ja kertoili menneistä vuosista. Saimme ihailla satoja vuosia vanhoja kirjoja, joista melkein saattoi haistaa historian ja kuulla entisaikojen latinan. En osaa kuvitella, että neljänsadan vuoden kuluttua tästä päivästä joku aistisi samalla tavalla hajuja ja kuvia digitaalisista teoksista bittiavaruuksien keskeltä – jos niitä silloin on enää olemassakaan.

Kirjastotätinä on hauska olla

Tulin Ryttylän kyläkirjaston toimintaan mukaan jo heti alussa, kun hyllyt oli saatu paikoilleen ja kirjojen lainaaminen vauhdissa. Työvoimatoimisto sai neronleimauksen kaiken turhan ja turhauttavan, pakollisen ja osin lapsellisenkin kursittamisen jälkeen ja lähetti minut kirjastonhoitajaksi. Kun parin vuoden kuluttua pääsin eläkkeelle, halusin jatkaa vapaaehtoisena työntekijänä kirjastossa. Kaikkein antoisinta minulle, introvertille entiselle ihmisvihaajalle onkin ollut tutustua kyläläisiin, keskustella tärkeistä tai vähemmän tärkeistä aiheista, vaihtaa kuulumisia, olla ihmisten joukossa ihmisenä.

Kyläkirjastossa sain toteuttaa lapsuuteni haaveen. Kirjastotätinä on hauska olla. Muutettuani pari vuotta sitten Hämeenlinnaan jatkoin edelleen vapaaehtoistoimintaa Ryttylässä. Pandemia pani työlle stopin, mutta toivottavasti syksyllä voin taas astua kirjastoni ovesta sisälle.

Hauskinta – ja kenties haastavinta – on, kun lauma koululaisia ryntää ovesta sisään, hällisevä joukko nuoria, jotka tuovat mukanaan oman rajuutensa ja raikautensa. He tulevat tutustumaan taide-

näyttelyihin, ja jos taiteilija ei satu olemaan läsnä, entinen opettaja Ulla Ollila-Perälä selittää asiantuntevasti ja hauskasti teosten historiaa ja tekotapoja tai kysyy lapsilta näiden omia arvauksia ja mielipiteitä.

Kerran jouduin itsekin esittelijän rooliin, mikä oli hiukan haasteellista, kun en tiennyt teoksista muuta kuin tekijän nimen. Toisina päivinä taas parvi päiväkerholaisia pelmahtaa satutunnille tai lainaamaan kuvakirjoja. Osa natiiaisista katsoo ujona varpasiinsa, kun heitä puhuttelee, toiset taas puhua pulputtavat, näyttävät kuvia kirjoista ja juttelevat vilkkaasti.

Itselleni mieluisin harrastustoiminta löytyy kirjallisuudesta. Perustimme muutama vuosi sitten kirjallisuuspiirin, johon on vuosien varrella liittynyt mukaan yhä useampia innokkaita lukijoita. Parhaimmillaan meitä on ollut koolla kaksitoista naista. Olemme käyneet läpi kymmeniä kirjoja ja keskustelleet niistä. Usein juttu juoksee asian vieressäkin, puhumme henkilökohtaisista tapahtumista, unelmistamme, ideoistamme ja mielipiteistämme. Olemme nauraneet, itkeneetkin hiukan, jutelleet maailman mallilleen.

Olen pitänyt koululaisille esitelmiä fantasiakirjallisuudesta ja käynyt parin lukukauden ajan tutustuttamassa lapsia kirjoittamisen ihmeelliseen maailmaan. Nuo nuoret ihmiset antoivat minulle paljon enemmän kuin minä heille. Ja kuinka älykkäitä, hauskoja ja taitavia he kaikki olivat! Luovan kirjoittamisen kurssi oli heille vapaaehtoinen, ja olin otettu, että osallistujia oli niin monta. Muistelen lämmöllä noita aikoja ”opettajana” – yksi nuoruuden ihanneammatti sekkin.

Omien kirjojeni julkaisutilaisuudet Ryttylän kyläkirjastossa ovat olleet ikimuistoisia tapahtumia. Näiden tilaisuuk-

” **Kyläkirjastossa sain toteuttaa lapsuuteni haaveen. Kirjastotätini on hauska olla.**

sien järjestäjinä ovat toimineet Ulla Ollila-Perälä ja hänen miehensä **Kari** sekä joukko muita avustajia, joille olen hyvin kiitollinen. Viimeisimmän kirjani *Tiikerinhammas* julkistamis-

juhla pidettiin toissa keväänä, ja sisareni **Marja**, joka oli mukana, totesi tilaisuuden jälkeen: ”Harvoin olen ollut noin lämminhenkisessä tilaisuudessa.”

Onneksi meitä vapaaehtoisia kirjastotätejä on riittänyt, ja joskus meitä on ollut paikalla enemmän kuin lainaajia ja vierailijoita. Olen asunut Ryttylässä 30 vuotta, mutta en tuntenut sieltä kuin pari ihmistä, ennen kuin aloin työskennellä kyläkirjastossamme. Kirjasto on lahjoittanut minulle harrastuksen, kauniita kokemuksia ja hyviä ystäviä. Oma panokseni kirjaston toimintaan on loppujen lopuksi ollut vähäinen verrattuna siihen mitä kirjasto on antanut minulle. Sydämeni kirjasto. Väitän, että myös kirjastollamme on sydän. Se muodostuu meistä kaikista, ja se on avoin kaikille. Tervetuloa kirjastoon!

Kirjoittaja on graafinen suunnittelija (eläkkeellä), kirjailija, kotipaikka Hämeenlinna

Teokset: Fantasiatrilogiat Leiloman tarinat 1–3 (2008–2011) ja Worldwide whales 1–3 (2013–2016) sekä jännitysromaanin Tiikerinhammas (2019)

Harrastukset: lukeminen, piirtäminen, ulkoilu, puuhailu koiran kanssa

Motto: Hiljaa hyvä tulee

”Yhteiskunnallinen vastuunkantaminen äidin ja tyttären yhteisenä työnäkynä”

Jo lapsuudenkodissani puhuttiin yhteiskunnallisista asioista ja seurattiin maailman menoa. Molemmat vanhempani olivat kiinnostuneita sekä kotimaan että maailman politiikasta. Tapahdumia kommentoitiin ja huomasin ilmassa huolestuneisuutta. Vaikka en silloin itse aina ymmärtänyt mistä puhuttiin, on minulle kuitenkin muodostunut vahva oikeudenmukaisuuden taju ja halu olla heikompiensa puolella.

Myös äitini **Elisabeth Rehnin** kunnallislääkärikodissa Mäntsälässä olivat yhteiskunnalliset asiat vahvasti läsnä. Äiti ja hänen sisarensa saivat usein seurata lääkäri-isänsä mukana kotikäynneille potilaiden luo. He näkivät sitä kautta yhteiskunnan eri puolia, varsinkin ihmisten eriarvoisia lähtökohtia ja erilaisia elinolosuhteita, mikä muokkasi heistä kolmesta vahvasti kantaa ottavia naisia, jotka sitten tahoillaan ovat osallistuneet vaikuttamisen eri pelikentillä yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Isoäitini oli osaltaan vaikuttava matriarkka ja aktiivinen järjestöihminen. Kaikki nämä vahvat naiset ovat muokanneet myös minua ja omaa maailmankatsomustani.

Olin siis pitkään seurannut politiikkaa sivusta ennen kuin itse ensimmäistä kertaa asetuin ehdokkaaksi kuntavaaleissa. Arkkitehtina minulla oli silloin päällimmäisenä kimmokkeena halu vaikuttaa kotikaupunkini kaavoitukseen, hyvään rakentamiseen, liikenneverkon turvalli-

suuteen ja ympäristöarvojen vaalimiseen. Nämä ovat asioita, jotka vaikuttavat meidän kaikkien arkipäivään ja hyvinvointiin, vaikka emme välttämättä tiedosta sitä silloin kun ne toimivat ja on toteutettu hyvin. Samat asiat ovat pysyneet agendalani pitkään ja uusia laajempia asiakokonaisuuksia on tullut rinnalle.

Äitiäni ja minua yhdistää politiikassa moni asia, ei vain se, että olemme aloittaneet uramme Kauniaisten valtuutettui-

Fidan Tansanian matkalla jumalanpalveluksessa (edellinen sivu), paikallisen TV-aseman haastattelussa (vas.) ja Kungwi naisten kanssa keskustelussa.

na ja lisäksi olleet kunnan ainoat kansanedustajat. Meillä on molemmilla vahva sosiaalinen sydän ja olemme tasa-arvon ja naisten aseman parantamisen vankkoja kannattajia ja edistäjiä. Lisäksi olemme perusuurtamme luontoihmisiä.

Äitini Elisabeth Rehnin ura on monelle tuttu. Hänen tehtävänsä ovat olleet kansainvälisen vaikuttamisen huipulla, Suomen ensimmäisestä naispuolustustusministeristä YK:n erityislähettilääksi Bosniassa ja useita muita kriisialueiden naisten asemaa kartoittavissa kansainvälisissä tehtävissä. Itse olen enemmän ruohonjuuritason puurtaja. Eduskunnassa olen tehnyt pääasiallisen työni sosiaali- ja terveysvaliokunnassa, jossa valtava sote-uudistus saatiin vihdoin valmiiksi kesäkuussa. Vaikka minulla ei ole sote-alan koulutusta, uskon että olen voinut ulkopuolisena vaikuttaa asioihin katsomalla niitä laajempina kokonaisuuksina. Lisäksi olen istunut tärkeässä työ- ja tasa-arvovaliokunnassa sekä vammaisasiain yhteistyöryhmässä ja eduskunnan naisverkoston työvaliokunnassa. Olen kaikkein tyytyväisin työhöni, kun voin auttaa pienen ihmisen ongelmissa. Siksi mahdollisuus osallistua naisverkoston jäsenenä Fida Internationalin tutustumismatkalle Tansaniaan tammikuussa 2020 oli silmiä avaava kokemus ja tärkeä muistutus kehitysyhteistyön ja sille osoitettujen määrärahojen tärkeydestä. Saimme nähdä, miten hyvin yhteis-

työ paikallisen vapaakirkon kanssa sujui mm. vammaisten lasten tukemisessa, tyttöjen lisääntymisterveyden valistustyössä ja ruokaturvan opettamisessa.

Järjestöillä on monessa suhteessa tärkeä rooli yhteiskunnassamme, mutta ennen kaikkea hyvinvointia edistävässä ja ennalta ehkäisevässä työssä. Itselleni panostukset ennalta ehkäisyyn asiassa kuin asiassa on kaiken a ja o. Kun niukkoja resursseja jaetaan, on käytettävä raha siihen missä sillä on suurin vaikutus. Tarttuvien sairauksien osalta parasta ennalta ehkäisyä tuovat rokotteet. Moni meistä ei kuitenkaan muista koska rokotteet on annettu. Siksi perustin eduskuntaan rokote-ryhmän, jonka tarkoituksena on edistää digitaalisen rokotekortin käyttöönottoa, parantaa rokotetietoisuutta ja vaikuttaa kansallisen rokoteohjelman laajentamiseen. Näin korona-aikoina on jokainen saanut kokea, miten tärkeä merkitys rokotteilla on ihmisten terveydelle ja yhteiskunnan toimintakyvyn ylläpitämiselle.

Olen kiitollinen vastuullisesta tehtävästäni. Työmme ihmisten hyväksi jatkuu.

Toivotan lukijoille elämäniloista syksyä.

Kirjoittaja on kansanedustaja vsta 2016, kunnanvaltuutettu vsta 1997, arkkitehti, 65 v, naimisissa, kolme lasta, neljä lastenlasta, kotipaikka Kauniainen.

YLIASIAMIEN, SUOMEN ITSENÄISYYDEN JUHLARAHASTO SITRA

Jyrki Katainen

MIKKA PIRINEN, SITRA

● MILLAISENA NÄETTE VAPAAEHTOISJÄRJESTÖJEN ROOLIN, JOTTA KANSAKUNTAMME TULEVAISUUS VOISI SITRAN STRATEGIAN MUKAISESTI OLLA REILU, KESTÄVÄ JA INNOSTAVA?

Järjestöt kirittävät yhteiskunnallista muutosta

Tulevaisuus tehdään yhdessä. Niinpä vapaaehtoisjärjestöt ovat avainasemassa, kun tulevaisuudesta muovataan reilua, kestäväää ja innostavaa. Järjestöillä on monta tärkeää roolia: ne kouluttavat ja innostavat vapaaehtoisia, kokoavat ihmiset yhteen tekemään muutoksia omassa elinympäristössään ja vaikuttavat yhteiskunnan asenteisiin, arvoihin ja poliittisiin päätöksiin.

Oli sitten kyse nuorten harrastustoinnista, ystävistä vanhukselle tai ennaltaehkäisevästä päihdetyöstä, vapaaehtoisjärjestöt tekevät tärkeää käytännön työtä ja niillä on rooli yhteiskunnassa täydentämässä julkista ja yksityistä sektoria. Esimerkiksi järjestöjen tekemä ehkäisevä päihdetyö säästää miljoonia euroja palvelujärjestelmältä vuosittain.

Järjestöissä tehtävä vapaaehtoistyö on työtä, jota ohjaa usko reilumpaan, kestävämpään ja innostavampaan tulevaisuuteen. Kyse ei ole ihan pienestä asiasta: Kansalaisareenan mukaan Suomessa vapaaehtoistyötä tehtiin vuonna 2020 noin 224 miljoonaa työtuntia, ja vapaaehtoistyön rahallinen arvo oli noin 4,38 miljardia euroa.

Vapaaehtoistyö tuo paljon hyvää myös tekijöilleen. IPCC:n tuore raportti saattoi jälleen nostattaa ilmastoahdistusta monessa. Kansalaistoiminta tarjoaa mahdol-

lisuuksia tällaisten tunteiden käsittelemiseen. Kyynistymisen sijaan tunteet voidaan kanavoida toimintaan. Aktiiveille vapaaehtoistoiminta tarjoaa osallisuuden ja merkityksen kokemuksia, kun heillä on mahdollisuus elää ja toimia omien arvojen mukaisesti.

Järjestöillä on tärkeä tehtävä myös, kun niissä voimistetaan ja annetaan tarvittavia valmiuksia muutoksentehtäviksi. Vapaaehtoistoiminta tarjoaa mainion tilaisuuden oppia uutta, oli kyse sitten ensi- aputaidoista tai yhdistyksen johtamisesta ja taloudenpidosta. Moni suomalainen kartuttaa järjestötyössä omaa osaamistaan. Sitran Osaamisen aika -hankkeessa on tuotu järjestöissä tapahtuvaa oppimista tunnistettavaksi ja näkyväksi muodollisen koulutuksen rinnalle. Vapaaehtoistyössä kartutetut tiedot, taidot ja verkostot voivatkin olla tärkeä voimavara ja tukea jokaista muutoksen tekemisessä – yksin ja yhdessä.

Järjestöillä on tärkeä rooli vaikuttajina, osana yhteiskunnan vuoropuhelua. Demokratiassa ei kukaan yksin päättä, mihin suuntaan yhteiskuntaa ohjataan, vaan jokaisella on mahdollisuus vaikuttaa. Vapaaehtoisjärjestöt ja niiden jäsenet ovat osallistuneet ja antaneet tilaa rakentaville yhteiskunnallisille keskusteluille. Tästä esimerkkinä dialogisia menetelmiä käyttävä Erätauko-säätiö, joka on poikkeusaikanakin luonut kansalaisille areenoita

käydä rakentavaa ja korjaavaa yhteiskunnallista keskustelua.

Tehokkainta vaikuttaminen on yhdessä – onhan useammalla äänellä enemmän sananvaltaa kuin yksittäisellä kansalaisella. Ihmiset yhteen kokoavilla järjestöillä on painoarvoa yhteiskunnallisessa keskustelussa, ja myös vaaleilla valitut päättäjät mielellään kuulevat ja hyödyntävät erilaisten järjestöjen esiin tuomia kriittisiäkin näkemyksiä ja uusia tietoja. Kestävä muutos edellyttää uudistumista, joka näkyy paitsi käytännöissä ja rakenteissa, myös arvoissa ja ihanteissa. Arvopohjaisina toimijoina järjestöt usein tuovat yhteiskunnalliseen keskusteluun myös tär-

keitä uusia näkemyksiä, haastavat vallitsevia ajattelutapoja ja edistävät muutosta asenteiden tasolla. Asenteiden ja ajatusten muuttuessa myös yhteiskunta muuttuu.

Vapaaehtoistyöhön nojaavat järjestöt ovatkin olleet merkittävässä roolissa mukana vauhdittamassa muutosta, oli kyse sitten yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden saavuttamisesta yli sata vuotta sitten tai vaikkapa ilmastonmuutoksen hillinnästä nyt 2020-luvulla.

Tämä rooli pysyy varmasti tärkeänä myös tulevaisuudessa. Sen, miltä reilu, kestävä ja innostava tulevaisuus käytännössä näyttää, päätämme me kaikki yhdessä.

Tiede- ja kulttuuriministerin tervehdys lukijoille

”Onpas mukava nähdä pitkästä aikaa ihan kasvokkain.” Tämä toteamus on toistunut monissa tapaamisissa viime viikkoina. Koronarajoituksia on viimein voitu alkaa höllentämään, kun Suomessa yhä useammalla on kaksi rokotetta. Olemme viimein voineet nähdä turvallisella mielellä vähän isommallakin porukalla.

Ihmisten kohtaaminen ei ole vähäpätöinen asia. Olin kesällä kummilapseni ristiäisissä ja oli koskettavaa nähdä, miten jo pieni vauva hakee yhteyttä toisten ihmisten kanssa. Aikuisellakin iällä ystävät, perhe, harrastukset ja esimerkiksi vapaaehtoistyö ovat tärkeimpiä asioita, joista elämän merkityksellisyys syntyy. Siitä, että voi kokea yhteenkuuluvuuden tunnetta, kantaa kortensa yhteiseen kekkoon ja olla avuksi lähimmäiselle. Koronakriisinkin aikana järjestö- ja vapaaehtoistyö

ovat osoittaneet voimansa, kun esimerkiksi seurakuntien kautta on otettu yhteyttä ikäihmisiin ja viety ruokakasseja perille.

Lasten ja nuorten pahoinvointi on lisääntynyt koronan myötä huolestuttavalla tavalla. Siksi on tärkeää, että koronasta toipuvassa Suomessa erityinen huomio kohdistetaan perheen pienimpiin. Hallituksen sopima harrastamisen Suomen malli tulee tässä mielessä sopivaan aikaan. Tavoitteena on, että tulevaisuudessa jokaisella Suomessa asuvalla lapsella ja nuorella asuinpaikasta ja perhetaustasta riippumatta on mahdollisuus mielekkääseen harrastukseen koulupäivän yhteydessä. Harrastukset tarjoavat lapsille ja nuorille paitsi ilon ja onnistumisen kokemuksia myös kaverisuhteita, jotka kantavat pitkälle aikuisuuteen.

ANTTI KURVINEN

Naiserityinen työote Liisankodissa

Suur-Helsingin Valkonauha ry:n Liisankoti on yhteisö naisille, joiden mahdollisuudet itsenäiseen selviytymiseen ovat heikentyneet. Naiset saavat kodinomaisen asumisympäristön, jossa on mahdollista edistää elämänhallintaa ja itsetuntemusta, sekä saada tukea päihdeongelmansa hoitamiseen. Suur-Helsingin Valkonauha ry on erikoistunut nais- ja ikäerityiseen päihdetyöhön, jota tehdään toipumisorientaation viitekehksessä.

NAISERITYINEN PÄIHDETYÖ

Naiserityisessä työssä korostuvat väkivaltatyön osaaminen, traumasensitiivinen työote, häpeän ja stigman ymmärtäminen, sosiaalisten suhteiden merkitys ja eheyttäminen sekä naisidentiteetin uudelleen rakentaminen. Työskentelyn kautta nainen oppii tuntemaan itsensä päihhteettömänä ja hyväksymään itsensä. Toimintatapa perustuu ajatukseen, että ihminen on paras oma itsensä ja pysyy toipumaan, kun hän tuntee olevansa

turvassa. Turvallisuus syntyy pelkästään naisille tarkoitetusta yhteisöstä ja puitteista sekä turvallisesta työntekijä – asiakassuhteesta. Turvallinen yhteisö tukee naisen oman sisäisen turvan löytämistä, jolloin kasvu ja muutos mahdollistuvat.

Naiserityisessä päihdetyössä keskiössä ovat toipumisorientaation seuraavat lähtökohdat:

● **Toivo; voimaantumisen tukeminen**

Yhteisö auttaa naisia myönteisen suhteen rakentamisessa itsen ja muihin. Yhteisön toiminta perustuu asukkaan omiin voimavaroihin ja mahdollisuuteen kasvuun. Tärkeintä on jokaisen ihmisen hyväksyminen, arvostaminen ja kuuleminen omana itsenään.

● **Kohtaaminen; tasa-arvo ja vuorovaikutus**

Kohtaamisen keskeisenä periaatteena on asukkaan ja työntekijän tasa-arvoinen suhde ja yhteistyö. Olosuhteet luodaan aidolla läsnäololla, kiireettömyydellä, kuuntelemisella ja kunnioittavalla kohtamisella. Asukas on arvostettu, hyväksytty ja kunnioitettu, hän asettaa tavoitteensa ja tekee päätöksensä.

LIISANKOTI

- Suur-Helsingin Valkonauha ry:n päihdehuollon ympärivuorokautista asumispalvelua tuottava yhteisö
- Suur-Helsingin Valkonauha ry on perustettu 1928, Liisankoti vuonna 1961.
- Sijaitsee Helsingin keskustassa
- 21 asukaspaikkaa, jokaisella oma huone, wc ja kylpyhuone
- Yhteiset ateriat
- Työntekijöitä 9
- Tärkeitä toimintaperiaatteita ovat toipumisorientaatio, nais erityisyys ja yhteisöllisyys

● **Osallisuus; osallisuus ja yhteisöllisyys**
Asiakkaat määrittelevät itse ongelmasa ja tarpeensa ja päättävät itselleen sopivat tavoitteet ja ratkaisumallit työntekijöiden tuella. Yhteisöä koskevat päätökset tehdään yhdessä ja yhteisö mahdollistaa myös vertaisuuden. Osallisuutta kodin ulkopuolella tuetaan asukkaan toivomalla tavalla.

● Toimijuus; yksilöllisyys ja kokonaisvaltaisuus

Asukkaan näkemys ja kokemus on toipumisen lähtökohtana; omat toiveet, elämäntilanne, elämäntarina ja toimintakyky otetaan yksilöllisesti huomioon. Asukkaita tuetaan fyysiseen, psyykkiseen, sosiaaliseen ja hengelliseen hyvinvointiin.

YHTEISÖLLINEN NAISERITYISYYS

Naiserityisyys näkyy toimintakäytännössä oman naiseuden etsimisenä sekä naisen elämän kipupisteiden jakamisena nais yhteisössä. Ainoastaan naisista koostuvan yhteisön turva ja energia mahdollistavat ainutlaatuisen nais erityisen toiminnan. Erittäin naiseutta juhlietaan yhteisissä juhlissa, kaunistautumis- ja toimintahetkissä, joita yhteisö yhdessä ideoi. Yhteisöön liittyvistä asioista päätetään yhdessä ja yhteisökokouksia pidetään viikoittain. Naisten mukana olo toiminnan suunnittelussa, kehittämässä ja arjen toiminnoissa vahvistavat osallisuutta.

Asukas voi valita osallistumisensa yhteisön toimintaan ja yhdessä tekemiseen toimintakykynsä ja toiveidensa mukaan. Toiminnallisuuden muodot päätetään yhteisöllisesti ja suunnitellaan asukkaiden toiveiden mukaisesti. Toipumista tukevat ja naiseutta eheyttävät ryhmätoiminnot nousevat aina asukkaiden tarpeista ja toiveista.

YKSILÖN PROSESSI

Asukkaan muutettua yhteisöön alkaa oman unelman etsiminen, johon tarvitaan ehdottoman tasavertaista kohtaamista luottamuksen rakentamiseksi. Nainen saa itse valita omaohjaajansa ja varalla olevan ohjaajan. Aluksi tavoitteena on löytää vaikeuksien alle hävinnyt minuus ja naiseus sekä kartoittaa mikä on minulle tärkeää. Keskusteluissa asukas oppii löytämään voimavarojaan ja hyväksymään heikkouksiaan armollisemmin.

Kun unelmat on löydetty, voidaan alkaa miettimään millä askeleilla, tavoitteilla ja keinoilla näihin voidaan päästä. Tämä kirjataan toipumissuunnitelmaan, jota työstetään esimerkiksi kalenterisuunnitte-

lulla omaohjaajan kanssa viikoittain. Yhdessä pohditaan millaiset asiat ovat esteenä unelman saavuttamiselle ja miten näitä esteitä voidaan poistaa. Proessin alussa moni kokee olevansa hyvin avuton, haavoittuva ja voimaton omassa elämässään.

Toimijuuden vahvistuessa nainen saa kokemuksia siitä, kuinka omiin tunteisiin, kokemuksiin ja toimintaan eri tilanteissa voi vaikuttaa. Toimintakyky, arjen taidot ja itsenäinen selviytyminen vahvistuvat. Prosessiin kuuluu myös lähisuhteiden ylläpitäminen ja eheyttäminen. Yhdessä pohditaan naisen toiveita asumisen suhteen jatkossa ja etsitään sopivaa uutta asumismuotoa. Askel askeleelta myös suunnataan asukkaan toiveiden mukaan ulos yhteisöstä, osalliseksi ympäröivään yhteiskuntaan.

Kirjoittajat va. toiminnanjohtaja Pilvi Azeem (vas.) ja kehittämisjohtaja Leena Lehtonen vastaavat Liisankodin toiminnasta ja toiminnan kehittämisestä vuonna 2021 pitkään Liisankodissa toimineen Maria Nuutisen ollessa vuorotteluvapaalla. Pilvi ja Leena ovat aikaisemmassa työssä kehittäneet nais erityyistä asunnotomuustyötä.

Ennen lähtöä minulla on vielä paljon tekemistä, ennen lähtöä.
Pelastin kauriin salakytän luodilta, uupunut on vielä virvoittamatta.
Otin puusta appelsiinin, se on vielä kuorimatta.
Tähtysin tähtien paljoutta, niin moni tähti vielä tavoittamatta.
Ammensin vettä kaivostani, vesi on vielä laseihin kaatamatta.
Poinin ruusuja, ne ovat hajallaan, malja vielä veistämättä.
Elämä ei vielä ole kyllästynyt rakastamaan.
Ennen lähtöä, minulla on vielä paljon tekemistä, ennen lähtöä.

(Nazim Hikmet)

Onnea 110-vuotiaalle Naisjärjestöjen Keskusliitolle!

Suomen Valkonauhaliitto
iloihsee kansanne
ja kiittää merkityksellisestä yhteistyöstä,
joka alkoi v.1919.

Yhteistyön muodot ovat olleet moninaiset:
naispoliisikurssien järjestämistä,
tasa-arvotyötä, ponnisteluja yleisen
ja yhtäläisen äänioikeuden puolesta.

Kiitos kannustamisesta
ja hyvästä yhteistyöstä
järjestönne luottamushenkilöiden
ja työntekijöiden kanssa.

Metsä kuiskaa

Metsä, hiljaisuus,
tuulen humina ja lintujen liverrys.
Maailman uutiset jossain, kuin tämän
kauniin kudoksen nurjalla puolella.

Meitä katsovat surumieliset silmät,
Yksinäinen vanhus ikkunansa takana,
sivustakatsojana ohi kulkevaa elämää.
Lapset, lapset uutiskuvissa ja lähempänä.
Ja luomakunta huokaa kärsivissä,
yksinäisissä, kaikkein pienimmissä.

Mitä me teemme?
Suljemmeko silmämme, ettemme näkisi,
mitä näemme,
ettemme kuulisi, mitä kuulemme.
Mitä me voimme tässä kärsimyksen
autiomaassa?
Me, joille sanotaan, auttakaa te. Antakaa te
heille syötävää.
Me, joilla on vain viisi leipää ja kaksi kalaa.
Mitä ne ovat miljoonille ja taas miljoonille?

Metsä syvä hiljaisuus, vain liikkumattomat
puut ja kuiskaus.
Mene ja ota mukaasi
sydän ja siunaus.

**MARJA-LEENA NIINIVAARA-
KOSKELL**

*Kirjoittaja on Niiniveden
seurakunnan kappalainen.*

Mitä kuuluu, püspa emerita Irja Askola?

Näin Irja kertoili elokuisena iltapäivänä Suomen Valkonauhaliiton Kotipesässä Liisankadulla:

”**Korona-aika on hämmettänyt monin tavoin. Sairastin maaliskuussa 2020 vakavan koronan ja taudin ”psykykinen laahus” kuormittaa edelleen. Oma lisänsä on voimakas taiteen ja tapahtumien nälkä ja halu päästä vapauteen rajoitteiden aiheuttamasta ”arkitylsyydestä”.**

Ilolla odotan Lauritsalan yhteiskoulun juhlaa, johon osallistun riemuylloppilana yhdessä opettajieni ja muiden vuoden 1971 ylioppilaiden kanssa.

Viime aikoina aikaani on vienyt myös kirjahanke. Tietokirjailija Anne Mattssonin kirjoittama ja Kirjapajan kustantama teos ”Irja Askola – Elämäkerta” ilmestyy syyskuussa.

Kirjoittaja Anne Mattsson kirjoittaa teoksen esipuheessa, että Irja Askola on monta kertaa katunut suostumustaan elämäkerta -hankkeeseen. Tämän Irja myönsi, sillä elämäkerta -hankkeeseen osallistuminen on vaatinut monin ta-

voin eletyn ja koetun muistiin palauttamista sekä asioiden arviointia ja pohdintaa. Irja sanoi, että välillä on ollut hankalaa olla teoksen aineiston kohde.

”**Olen myös opetellut poisoppimista ”Minun täytyy” -osastoon kuuluvista toimintatavoista. Olen ollut kymppin tyttö, joka hoitaa tunnollisesti mitä pyydetään ja usein sen ylikin. Koronan sairastaminen pakotti olemaan myös avun ja tuen kohteena. Yritän hyväksyä omalle kohdalleni sen mitä olen suonut toisillekin: Saa olla heikko ja tarvitseva.**

Haluan elämälläni ja toiminnallani vahvistaa yhteisöjä tarjoamaan lapsille iloa ja turvaa. Haluan vahvistaa omalla toiminnallani lasten oikeutta olla lapsi ilman, että he joutuvat kantamaan aikuisille kuuluvia taakkoja. Meidän aikuisten on otettava vastuu elämäntavasta, joka heikentää tulevien sukupolvien mahdollisuuksia hyvään elämään. On hyvä pohtia, onko jokainen hermostuminen tai tiuskaisu viisasta! On tärkeää tiedostaa, millaisen tunnejäljen me aikuiset jätämme lasten sydämiin ja mieliin.

KIRKON KUVAPANKKI / AARNE ORMIO

Helsingin piispa Irja Askola kotonaan 22.8.2019.

KIRKON KUVAPANKKI/MARKKU PIHLAJA

Väistyvä Helsingin piispa Irja Askola lähtöpäivän musiikkihartaudessa Kallion seurakunnan muskarin lasten kanssa.

- Irja Kaarina Askola
- Suomen evankelisluterilaisen kirkon ensimmäinen naispiispa
- Helsingin hiippakunnan piispa 12.9.2010–31.10.2017
- Pappi ja runoilija, teologian maisteri, teologian kunniatohtori
- Syntyi Lappeenrannassa 18.12.1952, asuu Helsingissä
- Motto: Hyväksy itsessäsi ja toisissa keskeneräisyys. Siten teet omasta ja toisten elämästä helpomman, jopa mukavamman.

Kirsi Paasiranta

– mietelauseita elämästä

Alamme julkaista Valkonauha-lehdessä uutta palstaa, jonka sisällön tuottaa Kirsi Paasiranta. Pyysimme Kirsiä kertomaan lukijoillemme itsestään ja kirjallisesta toiminnastaan:

Olen 42-vuotias, Mäntsälässä syntynyt ja nykyään Ryttylässä asuva lähihoitaja. Minulla on myös keittäjän koulutus. Elämä on tuonut eteeni aika ajoin suuria ylämäkiä, mutta olen saanut niistä selviytyäkseen toisilta tukea ja apua. Olen sairastanut syövän ja olin auto-onnettomuudessa, jonka jälkeen jouduin uudelleen opettelemaan kävelyn taidon. Olen kiittollinen, että kuntouduin pyörätuolipotilaasta käveleväksi.

Olen nyt hyväksynyt kokenemani vaikeudet, ja jatkan kiittollisena minulle annettua elämänmatkaa ja pyydän varjelusta ja hyvää elämää myös lapsilleni. He ovat luonnollisesti minulle hyvin rakkaita ja tärkeitä ja luovat uskoa tulevaisuuteen ja elämään.

Tunteiden pukeminen kirjoitetuiksi sanoiksi on auttanut elämäni raskaina aikoina. Olen kiittollinen, että tä-

mä kirjoittamisen lahja heräsi ja on minussa vahvistunut. Minulla on haaveena kirjailijan ura ja saada julkaistua aikanaan oma kirja.

Tekstin luominen vahvistaa ja antaa minulle mielen- ja ruumiinterveyttä. Olen kokenut, kuinka voi nousta ylös vaikeuksien jälkeen ja saada elämänsä kuntoon.

Kiitän Valkonauha-lehden päätoimittajaa ja toimituskuntaa mahdollisuudesta pitää omaa palstaa. Haluan kiittää myös Kyläkirjastoamme ja sen toiminnanjohtajaa **Ulla Ollila-Perälää** kannustuksestaan kirjallisissa töissäni. Kiitos myös **Marika Piipposelle**, jonka kuvataide on elävöittänyt sieluani ja kuvittaa myös tätä palstaa.

Koen, että maailmassa suurin pula on sellaisista voimavaroista, joilla ei ole perimältään rahallista vaihtoarvoa. Yksinäisyys, tarkeituksettomuus, alemmuudentunto ja toivon hiipuminen ovat ihmisten pahimpia uhkia ja sairauksia. Kyläkirjastomme ja kaikki siellä toimivat ihmi-

set merkitsevät minulle paljon. Ihanan Ullamme rohkaisemana pystyin aloittamaan myös yhteistyön Valkonauha-lehden kanssa.

Toivon, että yhteinen matkani Valkonauha-lehden lukijoiden kanssa rakentaa kaikkia osapuolia. Omasta puolestani tiedän sen vahvistaneen, jo nyt palstaa aloittaessani, itseäni runsain mitoin.

Olkoon tiemme siunattu ja kasvakoon sen varrella hyvyttä ja iloa!

KIRSI PAASIRANTA

PIRJO SIPIÄ

Etsin sinua, olen etsinyt koko ikäni, nyt sinut löysin sydämestäni

*P*erhonen, kaunis ja haavoittuva, silti vahva ja ihmeellinen

*L*intu uskon symboli, pyhän viestin tuoja

*P*ieni kultainen, valon lapsi, Suurin häntä varjele

*S*ydän tulvillaan rakkautta, hoida sitä kuin kukkasta

*J*eesus lasten suojelija, viattomat pienet enkelit, lapsissa toivo ja vahva usko

*S*inä ja minä, yhteinen askel, yhteinen sävel

*H*yvää ja lempeää sydän, rakas kiittää

*P*äiväni, kalleimmat aarteeni, sinulle ojennan

*P*oimi kultajyviä, jaa niitä muille, iloksi, onneksi, lahjaksi ja tee saaja onnelliseksi

*K*en haluaa kaiken, ei saa murto-osaa siitä, mitä saa vaatimattomin

*A*нна itsellesi lahja päivittäin, rukoile

*H*eleä, kaunis laulu sydämessäni soi, sinähän laulat hyvin

*P*ieni sana, suuri arvo, kiitos

Teksti KIRSI PAASIRANTA
Kuva MARIKA PIIPPONEN

Hoivamusiikki hyvinvoinnin vahvistajana

Korona-aika lähes pysäytti Valkonauhan hoivamusiikki- ja kerhotoiminnan hoitolaitoksissa.

Musiikkiterapeutti **Taru Koivisto** kehitti yhdessä musiikkiterapeutti **Tuuli Uosukaisen** ja musiikkikasvattaja **Salla Kostamon** kanssa *Kalastajien matkassa* -yhteisökonserntimallit, joiden avulla hoivamusiikki- ja kerhotoiminta saatiin jälleen käyntiin. Osassa paikkoja konsertit järjestettiin hoivakotien pihoilla äänenvahvistinten tuella ja osassa terveysturvallisesti sisätiloissa. Toimintaa rahoitti Päivikki ja Sakari Sohlbergin säätiö. *Kalastajien matkassa* -yhteisökonsernteja järjestettiin Espoossa, Helsingissä, Kiteellä ja Vantaalla. Tilaisuuksissa oli 261 osallistujaa.

Kalastajien matkassa -konserttirunko sisältää kaksi kokonaisuutta; toinen päiväkodeille ja lapsille ja toinen aikuisille ja ikäihmisille. Konsertit jatkuvat syyskaudella olosuhteiden salliessa ja pienemmisiä ryhmissä. Kokoontumisissa lauletaan, soitetaan, tanssitaan ja keskustellaan yhdessä. On tärkeää, että musiikkia ja asioita tehdään aidosti yhdessä ja vuorovaiikutuksessa: Pohditaan ja muistellaan laulujen historiaa, kontekstia ja merkityksiä eri ihmisille. Tärkeää on myös, että laulut lauletaan tarpeeksi hitaasti ja matalalta. Tämä on seikka, joka usein unohtuu, sa-

moin kuin se, että lauluissa tulee olla mukana ikäihmisille tuttuja lauluja. Osallistujilta voi kysyä toiveita ja mieltymyksiä musiikin alalta. Musiikkia voidaan myös kuunnella yhdessä ja keskustella sen herättämistä mielikuvista ja muistoista. Musiikkimuistelu on ryhmässä tapahtuvaa, eri teemoja koskevaa muistelua, musiikin kuuntelua ja yhdessä musisointia.

Taru, Tuuli ja Salla pohtivat toimintaa erityisesti koronan vuoksi eristyksissä olleiden ikäihmisten kannalta: Yhteisöllisessä työssä saamme nähdä musiikin ja laulamisen merkityksellisyyden ja vaikutuksen ihmisiin. Ikäihmiset ovat iso, monimuotoinen ryhmä, jolla on paljon annettavaa viisautta ja elämäkokemusta meille nuoremmille. Vaikka ihminen näyttäisi olevan omissa maailmoissaan, esimerkiksi muistisairauksien lisääntyessä, musiikki ja yhteinen tekeminen aktivoivat ja tuovat hänet kontaktiin muiden kanssa. Haluamme kannustaa myös sukulaisia, ystäviä ja vapaaehtoisia vierailemaan rohkeasti hoivakodeissa niin paljon kuin se on mahdollista.

Hoivamusiikin osana on korona-aikana tuotettu myös striimauksia ja Zoomilla toteutettuja musiikkihetkiä. Taru ja Tuuli arvioivat niiden toimivuutta: Oikein hämmästyimme itsekkin, miten nopeasti pystyimme ottamaan maaliskuussa 2020 ”digiloikan”. Yleensä työskente-

TIMO KOIVISTO

Reippaat kalastajat valmistautumassa konserttiin. Takana vas. Tuuli Uosukainen, Taru Koivisto, edessä Salla Kostamo.

lemme yksin eri hoivayksiköissä, eli digiloikan lisäksi muodostimme vauhdilla kahden hengen tiimin ja aloitimme parityöskentelyn. Tämä on auttanut meitä itseämmekin jaksamaan koronan keskellä ja hoivayksiköistä on tullut hyvää palautetta tuottamistamme musiikkivideoista. Videoita on katsottu hoivayksiköissä televisiosta yhdessä sekä niitä on voinut katsoa itsenäisesti, tai esimerkiksi hoitajan kanssa.

Kuvaamme ja leikkaamme hetket yleensä itse omalla kännykällämme. Välillä

tuotantoryhmää on suurennettu, ja mukana on ollut kuvaajana **Timo Koivisto** ja muusikkoina musiikkisihteeri **Kaisa Nuolioja** ja musiikkikasvattaja Salla Kostamo. Teemme yleensä yhden videon joka kuukausi, ja saatamme tehdä videon myös esimerkiksi jonkin juhlapyhän tai muun erityisteeman mukaan, esim. pyhäinpäivä, adventti tai äitienpäivä.

Suurimpia haasteita on ollut videoiden tekemisen ja toiminnan ylläpitämisen työläys. Usein on tehnyt turhaan työtä, kun sovitut jutut on jouduttu perumaan

Kun konsertteja järjestettiin myös hoivakotien pihapiireissä ulkona, oli riittävä äänentoisto tärkeää. Sisätiloissa käytettiin kasvomaskeja, vaikka laulaminen olikin maskin kanssa hankalaa.

lautetta. Se antoi uskoa siihen, että olemme oikealla tiellä ja saimme voimia jatkaa.

Etäpalvelut ovat jollain tasolla varmasti tulleet jäädäkseen, ja hoivayksiköissäänkin on opittu hyödyntämään tällaista toisenlaista ”läsnäoloa”. Vaikka uskomme, että etätoiminta jää jossain muodossaan pysyvämmäksi toiminnaksi, ei se kuitenkaan korvaa oikeita ihmiskontakteja ja sitä merkityksellisyyttä, joka saavutetaan lähikontaktissa.

tai muuttamaan toisenlaiseen muotoon. Alussa meistä tuntui hyvin hassulta, kun elävä vuorovaikutus, johon olemme tottuneet, puuttui. Vähitellen löysimmekin omat roolimme ja vuoden aikana olemmekin kehittyneet kovasti tässä ”tubettamisessa”.

Olemme ikävoineet kovasti hoivayhteisöjä kokonaisuudessaan – asukkaita, hoitajia, työntekijöitä ja läheisiä. Olemme myös kaivanneet Musiikkia hoitolaitoksiin -tiimimme aktiivista yhteiskehittämistä ja työtä, jonka olemme kokeneet hyvin tärkeäksi työn kehittämisen ja jatkuvuuden kannalta. Usein mietityttää ja saa surulliseksi myös ajatukset, että moni on nukkunut pois tänä aikana, mikä on asukkaiden ja omaisten vointi ja miten hoitajat jaksavat.

Yllätimme itsemme sillä, miten nopeasti kriisitilanteessa pystyimme työstämään oman ammatillisen hämmennyksemme tunteen. Emme olleet aiemmin tottuneet striimaustyöhön, koska työmme tapahtuu kontekstisidonnaisesti ajassa ja paikassa, ja siihen liittyy vahvasti vastavuoroisuus. Tässä meitä auttoi kovasti yhteistyö hoivayksiköiden yhteyshenkilöiden kanssa, joilta saimme hyvää ja kannustavaa pa-

Kirjoittaja on MuM, musiikkiterapeutti ja tohtorikoulutettava Taideyliopiston Sibelius-Akatemiassa.

Oiva aivojumppa

1. Järjestä kirjaimet, niin saat Suomen kolmen päättäjän etu- ja sukunimen. Joukossa on kaksi naista ja yksi mies.

HOILASI ARMOA = ?
ANNA RIKKOA ASKI = ?
HARMI KATKOA = ?

2. Tee jokaisesta kohdasta a – e kaksi yhdyssanaa. Keksi jokaiseen kohtaan yksi yhdyssanan osa, joka sopii ensimmäisen osan loppuun ja toisen osan alkuun.

Esimerkki: syys ? kutsu

Vastaus: kokous à syyskokous, kokouskutsu

a.	kerma ?	sammutin
b.	uutis ?	kysymys
c.	loma ?	pelko
d.	aurinko ?	jumppa
e.	käsi ?	mäki

3. Keksi vihjeiden avulla kaksi syksyistä luonnon antia ja Valkonauhalle tuttu työmuoto.

a. Alussa on yksi sellainen, joita on paljon kalan pinnalla. Seuraavan voi luoda vaikkapa työelämässä tai urheilijana. Lopussa on englannin

kielen yleinen prepositio, joka suomen puhekielessä tarkoittaa, että jokin on ”pinnalla” tai suosittu.

b. Alussa on yksi sellainen, joita on esimerkiksi koiran, kissan ja ihmisenkin ihossa. Seuraavana on tavanomainen kantoväline.

c. Alku tarkoittaa samaa kuin ”pian”. Sen jälkeen on puhekielinen viittaus ammattikouluun. Sitten on kaikkialla maailmassa suosittu kuumana tai kylmänä nautittava juoma. Lopussa on ”enkelten kaupungin” lyhenne.

Vastaukset tehtäviin löydät tämän lehden sivulta 38.

Laatinut
FM Tuija Viestilä

Hän saa levätä

Liiton kunniapuheenjohtaja

Anja Aalto

22.12.1924–24.5.2021

Anjan lapsuuden ja nuoruuden koti oli historiallisessa Viipurin linnassa, sillä perheen isä oli armeijan palveluksessa. Linnan valit olivat Anjalle lapsuuden rakkaita leikkipaikkoja. Talvisodan alta perhe muutti Lahteen. Jatkosodan aikana Anja toimi lottana mm. Ivakissa ja rintamalottana Karjalan kannaksella. Anja pääsi ylioppilaaksi 1944 ja valmistui 1947 Helsingin yliopistosta pääaineena suomen kieli ja kotimainen kirjallisuus. Valmistuttuaan hän työskenteli Sanakirjasäätiössä amanuenssina, mutta siirtyi 1950 opettajan uralle.

Anjan ensimmäinen opettajan paikka oli Aitoon kotitalouskeskikoulu (Anna Tapiion koulu) ja sen jälkeen Äänekosken yhteiskoulun kautta ura jatkui Tampereen tyttölyseossa (Tipalassa) ja Tampereen lyseon lukiossa. Anja Aalto toimi myös ylioppilastutkintolautakunnan apujäsenenä yli 20 vuotta. Eläkevuosina Anja toimi Turun Birgittalaisluostarissa suomen kielen opettajana.

Anja toimi Suomen Valkonauhaliitossa useissa luottamustehtävissä yli 40 vuoden ajan: Valkonauha-lehden toimitussihteerinä, hallituksen puheenjohtajana, Valkonauhasäätiössä ja kansainvälisissä luottamustehtävissä. Anjalle myönnettiin 1993 Suomen Leijonan ritarikunnan 1. luokan ritarimerkki ja hänet kutsuttiin Suomen Valkonauhaliiton kunniapuheenjohtajaksi 1995. Anjan kotiyhdistys oli 1902 perustettu Tampereen Valkonauha ry, jossa hän hoiti puheenjohtajuutta useita vuosia.

Anja kutsuttiin Valkonauhan maailmanliiton Baltian kenttäyöntekijäksi kesällä 1989 Kanadan Edmontonissa järjestetyssä kongressissa. Kansainvälisissä keskusteluissa nousi tuolloin esille muutoksessa ollut maailmanpoliittinen tilanne. Sen nähtiin tarjoavan mahdollisuuksia aloittaa valkonauhatyö uudelleen maissa, joissa se oli ollut kielletty rautaesiripun myötä. Anja hallitsi viron kieltä, ja hänellä oli hyvä tuntemus maan kulttuurivaikuttajiin ja eläköityminen virkatyös-

tä mahdollisesti lisätä vapaaehtoistyötä entisestään. Anjan työ Viron Valkonauhan uudelleen elvyttämiseksi tuotti tulosta ja uuden Valkonauhan (Valge lint) perustava kokous järjestettiin Tartossa 1992.

Anja osallistui uskollisesti valtakunnallisiin Valkonauhan tilaisuuksiin ja voimien vähetessä yhteydenpito jatkui puhelimen välityksellä. Monet meistä muistavat Anjan tarmon ja vahvan työnäyn. Viime vuosina Anja toi vahvasti esille kiitollisuutta rikkaasta elämästään, joka oli tarjonnut mahdollisuuksia nähdä ja kokea elämää Jumalan hyvässä johdatuksessa. Valkonauhan vastuukantajia Anja kannusti ja iloitsi toiminnan monimuotoisuudesta.

Anjan lähipiiriin muodosti veljesten lapset perheineen, mutta hänellä oli myös laaja kansainvälinen ystäväpiiri. Kesäkuukaudet Anja vietti suvun keskellä rakkaassa kesäpaikassaan, Puruveden niemikkeessä sijaitsevassa Rekiniemessä.

Anja siunattiin 11.6. lähimpien läsnä ollessa. Anjan siunauksen toimitti Anjan veljen tyttären puoliso **Reino Junttila**. Kiitämme Anjaa yhteisestä matkastamme ja yhdymme Reinon sanoihin: ”Olemme valmiit jättämään Anjan turvallisesti Taivaallisen Isämme käsiin kiittäen kaikesta siitä hyvästä, jota olemme saaneet yhdessä jakaa ja vastaanottaa vuosikymmenten aikana”.

**IRJA ESKELINEN
ULLA ja REINO JUNTILA**

***Hyvyyttä ei voi haudata
Satakertaisesti se kokee
ylösnousemuksen***

***Rakkautta
ei voi tappaa
Tuhatkertaisesti se
valloittaa
maailman***

***Elämän rohkeutta
ei voi sammuttaa
Miljoonat kerrat se nostaa
katseen
Häneen jonka
rakkaus
hyvyys
elämänrohkeus
siunaa sinut matkaan
jokaisena elämäsi päivänä***

*Anja Porio:
Sain sinulta paljon
2000*

Ojalan mamman aamurukous

Ojalan mamma, äitini äiti syntyi Kymenlaaksossa, Sippolan Kaipiaisissa 1883. Kylä oli Pietarin radan varressa ja tärkeä markkinapaikka. Avioituttuaan naapurikyliään Enäjärvelle 1902 hän eli elämänsä maatalon emäntänä. Hän oli tarmokas martta, joka palkittiin kultaisella ansiomerkillä. Papan kotitila lohkottiin ja nuoripari rakensi omalle maalle tarkkaan suunnitellun neliöpihapiirin. Karja- ja talousrakennuksia valvoi tyylikäs rapattu hirsitalo, jonka edessä avautui maantieltä ja järven tuulilta vaahteroiden suojaama paraatipiha hiekkakäytävineen ja sireenimajoineen unohtamatta perennapenkkejä. He rakensivat kaiken, talukoivoimin tuon ajan tapaan. He olivat isänmaallishenkisiä. Paikallislehtien lisäksi tilattiin Suomen Kuvalehti, Uusi Suomikin heti, kun sitä alettiin julkaista ja voi peräkyllile tilata.

Lapsia syntyi viisi. Suomalaisuuden vaaliminen näkyi esikois-Einon jälkeen lasten nimissä: Aune Impi, Usko Onni, Lahja Siviä, Ilma Ilona.

Hengellinen kirjallisuus kuului mamman käsiin. Hän aloitti päivänsä rukouksella. Tämä hänen aamurukouksensa muistui mieleeni vasta maailmalla, ollessani rauhaa rakentamassa. Jokaisena aamuna oli ja on hyvä meidän tänäänkin rukoilla:

Rakas Taivaan Isä, tänäkin päivän kuluessa moni päättää elon tien, lähtöhetken jos suot mulle, auta että kuolen Sulle, että viimein taivaissais viisaisin Sun kiitostas.

Mamma oli suvun matroona, enon emäntä ja Enäjärven tati, jonka syntymäpäivää juhlittiin suvun ja kyläläisten kesken Unikeonpäivänä vuosittain hänen täytettyä 75.

Kun mamma valmistautui kirkkoon, hän valmistautui myös ehtoolliselle. Lauantai-iltana hän kirjoitti lehden marginaaliin nimensä, **Maria Villikka** ja repäisi paperin virsikirjansa väliin. Sunnuntaiaamuna pääsimme linja-autolla ajoissa kirkol-

le. Kirkossa vein mamman nimilapun sakastiin. Näin hän oli varma, että voi mennä ehtoolliselle. Asetuimme aina vasemmalle saarnastuolin ja oven puoliväliin.

Kirjoittaja on Suomen Valkonauhaliiton hallituksen jäsen.

Oiva aivojumppa

Oikeat vastaukset:

1. HOILASIRMOA = Maria Ohisalo
ANNA RIKKOVA ASKI = Annika Saarikko
HARMI KATKOVA = Timo Harakka
2. a. kermavaahto, vaahdosammutin
b. uutiskyynnys, kyynniskyynnys
c. lomalentto, lentopelko
d. auringkotuoli, tuolijumppa
e. käsiala, alamaäki
3. a. suomunurain (eli hilla, lakka)
b. karvalaukku (eli karvarousku)
c. kohtaamiskahvila
(kohta, amis, kahvi, L.A. eli Los Angeles)

*Onni, kerro minulle,
jos tulet, mistä minä
sinut tunnen?*

*Onko sinulla ruusu korvan takana?
Silmissä kolme valtamerta, huulilla
kuuden kevään linnut ja naurulle tuoksuvat
tuulet?*

*Onni, jos minä nukun, herätä minut,
ravistele tyhjäksi minun surujeni
pähkinäpuu.*

*Onni, kun se saapuu se kantaa suurta säkkiä
sylissään.*

*Siihen se minun murheeni kätkee kaikki,
virran vietäväksi heittää.*

*Tommy Tabermann
kirjassa Päivien timantit 1999*

Posti Green

Eläviä sanoja

*Kirkkovuosi silmukoituu vuodenajan rytmiin.
Syksysunnuntaissa tuoksuu toistuvasti
sadonkorjuu
houkutellen meitä itsemme tutkimiseen.*

*Että miettisin, mitä kannattaa sisäänsä säilöä
ja millä kellarinsa hyllyjä kuormittaa.
Olisiko vanhan kaunan sijalle jo
tuoreen tuotteen aika?
Voisiko homehtuneen purkin avata,
pestä sen anteeksiannon vedellä?
Uskaltaisinko sulattaa pakastuneet tunteet
ja antaa vesien virrata. Flow!*

*Jumala,
piipahda mieleni kellarissa
ja yllätä minut.*

IRJA ASKOLA:
Pöytä katettu kaikille (Kirjapaja 2016)

Valkonauha Suomessa: vastuuta sinusta ja minusta vuodesta 1896

PIXABAY